

Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austriackiego.**Część LIX.**

Wydana i rozesłana: 24. Maja 1850.

189.**Rozrządzenie ministra wyznań i oświecenia z dnia 26. Kwietnia 1850,**

do namiestników (szefów krajowych) w Austrii poniżej Ensu, Aystrii powyżej Ensu, Solnogradzie, Czechach, Morawii, Szląsku, Styrii, Tyrolu, Karyntyi, Krainie, Pobrzeżu, Galicyi, Dalmacyi, na Bukowinie i do cesarskiego komisarza dla spraw cywilnych we Węgrzech,

którem zaprowadzają się postanowienia względem udzielania urlopu członkom stanu nauczycielskiego.

Członkom stanu nauczycielskiego wyższych zakładów naukowych i szkół średnich do woli zostawia się, o ile szczególnymi obowiązkami nie są związani, dowolnie używać prawem dozwolonych wakacyi do oddalenia się z miejsca nauczycielskiego ich urzędowania z końcem każdego półrocza za samem tylko zameldowaniem się u bezpośredniego przełożonego zakładu naukowego, nie potrzebując do tego własnego zezwolenia władzy przełożonej. Ci tylko członkowie stanu nauczycielskiego, którzy rektorami, dziekanami lub innymi jakimi prowadzicielami jakiego oddziału naukowego są, w takowych przypadkach w przyzwoitym czasie zezwolenia ministerstwa oświecenia lub przełożonej władzy szkolnej zasięgnąć, a oraz wykazać mają, że podczas ich niebytności ku załatwieniu nagłych spraw odpowiednio zaradzonym być może.

Podczas trwania półrocza zaś potrzebują członkowie ciała nauczycielskiego studentów wyższych i szkół średnich do każdego oddalenia się z miejsca nauczycielskiego swego urzędowania, przez któreby nastąpić mogła jakabądź przerwa odczytów lub inne jakie przeszkodzenie w uregulowanych stosunkach zakładu naukowego, urlopu ze strony nadwładnej władzy, który też tylko z nader ważnych i za wykazaniem nagłych powodów udzielić może.

Przy udzielaniu tego urlopu trzymać się winno postanowień następujących :

1. Profesorom fakultetów dotyczące kollegium professorskie udzielać może urlopu aż do jednego tygodnia, dłuższego urlopu z reguły tylko ministerstwo oświecenia, wyjątkowo zaś na ciąg czterech tygodni za następnem o tem zawiadomieniem ministerstwa oświecenia namiestnik (szefkrajowy), jeżeli grozi niebezpieczeństwo ze zwłoki.

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

LIX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 24. Mai 1850.

189.

**Erllass des Ministers des Cultus und Unterrichts vom
26. April 1850,**

an die Statthalter (Landes-Chefs) von Oesterreich unter der Enns, Oesterreich ob der Enns, Salzburg, Böhmen, Mähren, Schlesien, Steiermark, Tirol, Kärnthen, Krain, Küstenland, Galizien, Krakau, Dalmatien, der Bucowina und an den kaiserlichen Commissär für Civil-Angelegenheiten in Ungarn, womit Anordnungen über Ertheilung einesurlaubes an Mitglieder des Lehrstandes getroffen werden.

Es steht den Mitgliedern des Lehrstandes der höheren Studienanstalten und der Mittelschulen, so weit sie nicht durch besondere Verpflichtungen gebunden sind, frei, die gesetzlichen Ferialzeiten am Schlusse eines jeden Semesters gegen blosse Meldung bei dem unmittelbaren Vorstande der Lehranstalt zur Entfernung von dem Orte ihrer Lehramtsthätigkeit beliebig zu benützen, ohne dass sie hiezu der besonderen Bewilligung einer vorgesetzten Behörde bedürften. Nur diejenigen Mitglieder des Lehrstandes, welche Rectoren, Decane oder sonstige Leiter einer Lehrabtheilung sind, haben bei solchen Anlässen rechtzeitig die Genehmigung des Unterrichts-Ministeriums oder der vorgesetzten Schulbehörde einzuholen, und darzulegen, dass für die Zeit ihrer Abwesenheit für die Erledigung dringender Angelegenheiten die entsprechende Fürsorge getroffen werden könne.

Während der Dauer eines Semesters aber bedürfen die Mitglieder des Lehrpersonals der höheren Studien und der Mittelschulen zu jeder Entfernung von dem Orte ihrer Lehramtsthätigkeit, durch welche irgend eine Unterbrechung der Vorlesungen oder sonst eine Störung in den geregelten Verhältnissen der Lehranstalt eintreten kann, desurlaubes einer vorgesetzten Behörde, welchen diese nur aus sehr wichtigen und nachweislich dringenden Gründen ertheilen kann.

Bei Ertheilung diesesurlaubes ist sich an folgende Bestimmungen zu halten:

1. Facultäts-Professoren kann das betreffende Professoren-Collegium einen Urlaub bis zur Dauer einer Woche, einen längeren Urlaub in der Regel nur das Unterrichts-Ministerium, ausnahmsweise aber auf die Dauer von vier Wochen gegen nachträgliche Anzeige an dieses der Statthalter (Landes-Chef) ertheilen, wenn Gefahr am Verzuge ist.

2. Gimnazjali nauczyciele o urlop najdalej na tydzień u dyrektora upraszać mają, który takowego wedle swego zdania albo udzielić albo odmówić może, a w pierwszym razie potrzebne zarządzenie względem suplowania zarządzić ma.

Jeżeli zasada, na której nauczyciel o urlop uprasza, nie jest zupełnie niezawisłą od własnego tegoż zdecydowania się, natenczas nauczyciel, o urlop upraszający, wprzód zapewnić się ma gotowości kolegów do stósownego suplowania, i to dyrektorowi zakomunikować. O urlop na czas dłuższy każdy nauczyciel u przełożonej swej władzy szkolnej (władzy szkolnej krajowej albo władzy szkolnej dystryktowej we Węgrzech) upraszać i swą prozbę do tejsze wystósowaną dyrektorowi dla załączenia swego zdania i do dalszego przesłania podać ma. (Instrukcja dla dyrektorów gimnazjalnych.)

3. Postanowienie to rozciąga się na nauczycieli wszystkich innych obok gimnazjów istniejących szkół średnich, którzy bezpośrednio pod władzą szkolną krajową lub dystryktową stoją.

4. Profesorowie i nauczyciele wszystkich innych zakładów naukowych, którzy wprawdzie nie pod rzezonemi władzami szkolnemi, lecz także i nie bezpośrednio pod ministerstwem oświecenia stoją, wedle analogicznego zastosowania postanowienia, sub 2. wyszczególnionego, urlopu aż do jednego tygodnia od swego bezpośredniego przełożonego, na ciąg do czterech tygodni od szefa krajowego, we Węgrzech zaś aż do stanowczej administracyjnej organizacyi od dotyczącego ministeryalnego komisarza, na dłuższy czas tylko od ministerstwa oświecenia otrzymać mogą.

5. Przełożeni zakładów naukowych ściśle nad tem czuwać mają, aby dozwołonego czasu urlopu nie przekraczano.

6. Przepis ten na te tylko zakłady naukowe zastosowanym być ma, które pod bezpośredniem kierownictwem władz rządowych stoją.

Thun m. p.

190.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 8. Maja 1850,

związujące dla wszystkich krajów koronnych, w których patent z dnia 21. Maja 1805 względem ukarania przekroczeń pomorowych wraz z księgą ustaw karnych z dnia 3. Września 1803 w mocy prawa stoi,

którem się, począwszy od dnia obwieszczenia, ustanowione Najwyższą uchwałą z dnia 22. Maja 1848 zwolnienia ustawy karnej także i na przekroczenia przeciw przepisom pomorowym rozciągają i oraz sądom co do tych przekroczeń większa moc względem zwolnienia kary udziela.

Aby zasady, które rezolucyi z dnia 22. Maja 1848 i patentowi z dnia 17. Stycznia 1850, L. 24, dziennika praw państwa tak co do zbrodni w księdze ustaw karnych z dnia 3. Września 1803 przepisami karnemi zagrożonych, jak co do ciężkich przestępstw policyjnych za podstawę służą, jeszcze przed wydaniem zupełnej nowej ustawy karnej na drodze konstytucyjnej uskutecznionej, i przed zaprowadzeniem nowego sądów urządzenia jako i nowego postępowania karnego także i na przestępstwa przepisów pomorowych, które wedle patentu z dnia 17. Stycznia 1850, L. 25, dziennika

2. *Gymnasial-Lehrer haben einen Urlaub für einen Zeitraum bis höchstens eine Woche bei dem Director nachzusuchen, welcher denselben nach seinem Ermessen geben oder verweigern kann, und im ersten Falle die erforderlichen Anordnungen zur Supplirung zu treffen hat.*

Ist der Grund, auf welchen hin ein Lehrer Urlaub nachsucht, nicht ganz unabhängig von der eigenen Entschliessung desselben, so hat der Urlaub suchende Lehrer sich zuvor der Bereitwilligkeit von Collegen zu geeigneter Supplirung zu versichern und diese dem Director mitzuthellen. Urlaub für längere Zeit hat jeder Lehrer bei der vorgesetzten Schulbehörde (Landeschulbehörde oder Districtsschulbehörde in Ungarn) nachzusuchen und sein an diese gerichtetes Gesuch dem Director zur Begutachtung und Beförderung an die Behörde zu übergeben.

(Instruction für die Gymnasial-Directoren.)

3. *Diese Bestimmung wird auf die Lehrer aller anderen neben den Gymnasien bestehenden Mittelschulen ausgedehnt, welche unmittelbar der Landes- oder Districtsschulbehörde unterstehen.*

4. *Die Professoren und Lehrer aller übrigen Lehranstalten, welche zwar nicht unter den genannten Schulbehörden, aber auch nicht unmittelbar unter dem Unterrichts-Ministerium stehen, können in analoger Anwendung der oben sub 2 vorkommenden Bestimmung einen Urlaub bis zu einer Woche von ihrem unmittelbaren Vorstande, bis zur Dauer von vier Wochen von dem Landes-Chef, in Ungarn aber bis zur definitiven administrativen Organisation von dem betreffenden Ministerial-Commissär, auf längere Zeit nur von dem Unterrichts-Ministerium erhalten.*

5. *Die Vorstände der Unterrichtsanstalten haben genau darüber zu wachen, dass die zugestandene Urlaubszeit nicht überschritten werde.*

6. *Diese Vorschrift hat jedoch nur auf solche Unterrichts-Anstalten Anwendung, welche unter der directen Leitung der Regierungsbehörden stehen.*

Thun m. p.

190.

Kaiserliche Verordnung vom 8. Mai 1850,

wirksam für alle Kronländer, in welchen das Patent vom 21. Mai 1805, über die Bestrafung der Pestvergehen nebst dem Strafgesetzbuche vom 3. September 1803 in Rechtskraft besteht,

wodurch vom Tage der Kundmachung angefangen die mit Allerhöchster Entschliessung vom 22. Mai 1848 festgesetzten Milderungen des Strafgesetzes, auch auf die Vergehen gegen die Pestvorschriften ausgedehnt und zugleich den Gerichten in Beziehung auf diese Vergehen eine grössere Macht hinsichtlich der Milderung der Strafe eingeräumt wird.

Um die Grundsätze, welche der Entschliessung vom 22. Mai 1848 und dem Patente vom 17. Jänner 1850, Zahl 24 des Reichsgesetzblattes, in Beziehung auf die im Strafgesetzbuch vom 3. September 1803 strafrechtlich bedrohten Verbrechen, und schweren Polizeübertretungen zu Grunde liegen, noch vor der Erlassung eines im verfassungsmässigen Wege zu Stande gekommenen vollständigen neuen Strafgesetzes und vor der Einführung der neuen Gerichtsverfassung so wie des neuen Strafverfahrens auch auf die Uebertretungen der Pestvorschriften, welche nach dem Patente vom 17. Jänner 1850, Zahl 25 des Reichsgesetz-

praw państwa z początkiem działalności nowego postępowania karnego jako przekroczenia uważane być mają, zastosować, uchwalam w miarę §§^{tów} 87 i 120 konstytucyi państwa na wniosek Mejo ministra sprawiedliwości i za doradą Mej Rady ministrów, aby w objętości krajów koronnych, w których patent z dnia 21. Maja 1805 wraz z księgą ustaw karnych z dnia 3. Września 1803 moc ma, następujący przepis przez władze ku temu powołane zachowanym został.

Po pierwsze. Przy przekroczeniach pomorowych, sądowi pierwszej instancyi, bez różnicy, czy w ustawie na takowe kara na wolności więcej lub mniej jak w pięcioletnim trwaniu wyznaczona jest, moc się udziela, w przypadku, gdzie okoliczności szczególnego zwolnienia pozwalają, nie tylko karę więzienną w łagodniejszy zamienić stopień i trwanie kary pod wymiar ustawą wyznaczony zniżyć, lecz też i karę więzienną na karę aresztową zamienić, jaką księga ustaw karnych z dnia 3. Września 1803 w II. części na ciężkie przestępstwa policyjne przepisuje.

Po drugie. Zwolnienia Najwyższą rezolucją z dnia 22. Maja 1848 w związku z wyjaśnieniem art. IV. tejże Najwyższej rezolucyi przez cesarskie rozporządzenie z dnia 11. Października 1849 co do księgi ustaw na zbrodnie i ciężkie przestępstwa policyjne uchwalone, także i na przekroczenia pomorowe zastosowane być mają. Mianowicie sądy pierwszej instancyi zgodnie z art. VIII. tej Najwyższej rezolucyi z dnia 22. Maja 1848 i w zmianie §^{ta} 13. patentu z dnia 21. Maja 1805 upoważnione są, wyrok, jeżeli w takowym na żadną karę, lub jeżeli na karę na wolności mniej jak 6miesięcznego trwania uznano, bez poprzedniego przedłożenia do wyższego sądu ogłosić, z utrzymaniem prawa rekursu, wedle ustawy karnej przeciw takowym wyrokom przy-
służającego.

Po trzecie. Postanowienia te wejść mają w wykonanie z dniem obwieszczenia niniejszej ustawy.

Franciszek Józef m. p.

Schmerling m. p.

191.

Rozrządzenie ministra wyznań i oświecenia z dnia 10. Maja 1850,

do namiestnictw w niższej Austrii, w wyższej Austrii, w Solnogradzie, Tyrolu, Styrii, Karyntyi, Krainie, na Pobrzeżu, w Czechach, Morawii, Szląsku, do szefów krajowych w Galicyi i Dalmaeyi, do pana przełożonego gubernialnej komysyji w Krakowie, i do urzędu obwodowego w Czerniowcach;

którem się obwieszcza rozporządzenie względem ukrócenia przepisanego za warunek do wstąpienia do studyów farmaceutycznych czteroletniego czasu kondycyi pomocników aptekarskich.

Ponieważ dwuletni dobrze użyty czas kondycyi w publicznej jakiej aptece, pomocnikom aptekarskim po odbytych tyrocynialnym egzaminie do wstąpienia do studyów farmaceutycznych dostarczające przynosi praktyczne uprzednie wykształcenie, przeto ministerjum wyznań i oświecenia upoważnia lekarsko-professorskie kollegia owych wszechnic, w których się farmaceutyczne studia znajdują, aptekarskich pomocników, którzy wstanie są wykazać się z dwuletniego czasu kondycyi, z dobrem użyciem odbytego, z dyspensą drugich dwu lat czteroletniego czasu kondycyi, w lekarsko-chi-

blattes, mit dem Beginne der Wirksamkeit des neuen Strafverfahrens als Vergehen zu behandeln seyn werden, anzuwenden, genehmige Ich nach Massgabe der §§. 87 und 120 der Reichsverfassung auf den Antrag Meines Justizministers und über Einrathen Meines Ministerrathes, dass in dem Umfange der Kronländer, in welchen das Patent vom 21. Mai 1805, nebst dem Strafgesetzbuche vom 3. September 1803 in Wirksamkeit ist, folgende Vorschrift von den hiezu berufenen Behörden beobachtet werde:

Erstens. Bei Pestvergehen ist dem Gerichte erster Instanz, ohne Rücksicht, ob in dem Gesetze auf dieselben eine Freiheitsstrafe in der Dauer von mehr oder von weniger als fünf Jahren festgesetzt ist, die Macht eingeräumt, in dem Falle, wenn die Umstände eine besondere Milderung gestatten, nicht nur die Kerkerstrafe in einen geländeren Grad zu verändern und die Dauer der Strafe unter das durch das Gesetz bestimmte Mass herabzusetzen, sondern auch die Kerkerstrafe in Arreststrafe umzuwandeln, welche zufolge des Strafgesetzbuches vom 3. September 1803 II. Theils für schwere Polizei-Uebertretungen vorgezeichnet ist.

Zweitens. Die durch die Allerhöchste Entschliessung vom 22. Mai 1848 in Verbindung mit der Erläuterung des Artikels IV. dieser Allerhöchsten Entschliessung mittelst der kaiserlichen Verordnung vom 11. October 1849, bezüglich des Gesetzbuches über Verbrechen und schwere Polizei-Uebertretungen genehmigten Milderungen sind auch auf die Pestvergehen in Anwendung zu bringen. Namentlich sind die Gerichte erster Instanz in Uebereinstimmung mit dem Artikel VIII. dieser Allerhöchsten Entschliessung vom 22. Mai 1848 und in Abänderung des §. 13 des Patentes vom 21. Mai 1805 ermächtigt das Urtheil, wenn in demselben auf keine Strafe, oder wenn auf eine Freiheitsstrafe in der Dauer von weniger als sechs Monaten erkannt ist, ohne vorausgängige Vorlage an das Obergericht, unter Aufrechterhaltung des nach dem Strafgesetze gegen solche Urtheile zustehenden Recursrechtes, kundzumachen.

Drittens. Diese Bestimmungen haben vom Tage der Kundmachung dieses Gesetzes angefangen in Wirksamkeit zu treten.

Franz Joseph m. p.

Schmerling m. p.

191.

Erlass des Ministers des Cultus und Unterrichts vom 10. Mai 1850,

an die Statthaltereien in Nieder-Oesterreich, Oesterreich ob der Enns, Salzburg, Tirol, Steiermark, Kärnthen, Krain, Küstenland, Böhmen, Mähren, Schlesien, an die Länderchefs in Galizien und Dalmatien, den Herrn Gubernial-Commissions-Vorsteher zu Krakau, und das Kreisamt zu Czernowitz,

womit eine Verordnung in Betreff der Abkürzung der als Bedingung zum Eintritte in das pharmaceutische Studium vorgeschriebenen vierjährigen Conditionszeit der Apothekergehilfen bekannt gemacht wird.

Da eine zweijährige gut angewendete Conditionszeit in einer öffentlichen Apotheke, den Apothekergehilfen nach zurückgelegter Tirocinal-Prüfung eine zum Eintritte in die pharmaceutischen Studien an der Universität hinreichende praktische Vorbildung gewährt, so ermächtigt das Ministerium des Cultus und Unterrichts die medicinischen Professoren-Collegien jener Universitäten, an welchen sich ein pharmaceutisches Studium befindet, Apothekergehilfen, welche sich über eine mit guter Verwendung zurückgelegte zweijährige Conditionszeit auszuweisen vermögen, mit Nachsicht der anderen zwei Jahre der mit dem medicinisch-chirurgischen Stu-

rurgicznym planie naukowym z roku 1833 przepisanego, do farmaceutycznego kursu naukowego na uniwersytecie przypuszczać.

Thun m. p.

192.

Rozrządzenie ministerstwa finansów z dnia 19. Maja 1850,

moc mające dla wszystkich krajów koronnych, w których Najwyższe patenta z dnia 29. Października 1849 i 25. Kwietnia 1850, względem zaprowadzenia podatku od dochodu w wykonaniu stoją, **którem się postanawia, iż mieszkańcy Węgier, Serbskiego województwa i Temeskiego banatu, dochód z rent, który z innych krajów koronnych pobierają, do podatku od dochodu u władz miejsca swego zamieszkania, a nawzajem także mieszkańcy tych innych krajów koronnych dochód, który z Węgier, Serbskiego województwa i Temeskiego banatu pobierają, u swych władz zeznawać mają.**

Z uwagi na to, że Najwyższym patentem z dnia 25. Kwietnia 1850 (w dzienniku praw państwa Nr. 183) zaprowadzonym został podatek od dochodu we Węgrzech, w Serbskiem województwie i Temeskim banacie, rozporządza się powszechnie, aby dochód, który mieszkańcy owych krajów, dla których wydany został Najwyższy patent z dnia 29. Października 1849, w prowizjach od pożyczek, albo od innych stałych pretensyi dłużnych, w rentach dożywotnich, lub w innych pobór prowizyi od kapitału zastępujących rentach, z Węgier, Serbskiego województwa i Temeskiego banatu pobierać prawo mają, przez nich u władz krajów właśnie wymienionych w Najwyższym patencie z dnia 29. Października 1849 objętych, do podatku od dochodu zeznawanym był. Przeciwnie także i mieszkańcy Węgier, Serbskiego województwa i Temeskiego banatu dochód rzeczzonego rodzaju, który ci z innych krajów koronnych pobierać prawo mają, u władz miejsca swego zamieszkania do podatku od dochodu zeznawać winni są, przy czem w zeznaniu nadmienić należy, czyli pobór rent lub prowizyi wedle rozporządzeń w tych krajach koronnych istniejących potrąceniu podatkowemu ze strony dłużnika podlega, w którym to przypadku oddzielne wymierzenie i pobieranie podatku dochodowego od tego poboru miejsca nie ma.

Krauss m. p.

dienplanc vom Jahre 1833 vorgeschriebenen vierjährigen Conditionszeit zu dem pharmazeutischen Lehrcurse an der Universität zuzulassen.

Thun m. p.

192.

Erlass des Finanzministeriums vom 19. Mai 1850,

wirksam für alle Kronländer, in denen die Allerhöchsten Patente vom 29. October 1849 und 25. April 1850 wegen Einführung einer Einkommensteuer Wirksamkeit haben,

wodurch bestimmt wird, dass die Bewohner Ungarns, der serbischen Woiwodschaft und des Temeser Banates das Einkommen aus Renten, welches sie aus anderen Kronländern beziehen, zur Einkommensteuer bei den Behörden ihres Wohnortes, und entgegen auch die Bewohner dieser anderen Kronländer das Einkommen, welches sie aus Ungarn, der serbischen Woiwodschaft und dem Temeser Banate beziehen, bei ihren Behörden einzubekennen haben.

In der Erwägung, dass mit dem Allerhöchsten Patente vom 25. April 1850 (Reichs-Gesetzblatt Nr. 183) die Einkommensteuer in Ungarn, der serbischen Woiwodschaft und dem Temeser Banate eingeführt wurde, wird allgemein angeordnet, dass das Einkommen, welches Bewohner der Länder, für die das Allerhöchste Patent vom 29. October 1849 erlassen wurde, an Zinsen von Darleihen oder andern stehenden Schulforderungen, an Leibrenten, oder andern den Zinsgenuss von einem Capitale vertretenden Renten, aus Ungarn, der serbischen Woiwodschaft und dem Temeser Banate zu beziehen berechtigt sind, von ihnen bei den Behörden der ersterwähnten, unter dem Allerhöchsten Patente vom 29. October 1849 begriffenen Länder zur Einkommensteuer einzubekennen ist. Auch umgekehrt haben die Bewohner Ungarns, der serbischen Woiwodschaft und des Temeser Banates das Einkommen der bemerkten Art, das sie aus den übrigen Kronländern zu beziehen berechtigt sind, bei den Behörden ihres Wohnortes zur Einkommensteuer einzubekennen, wobei in dem Bekenntnisse anzugeben ist, ob der Renten- oder Zinsgenuss nach den in diesen Kronländern bestehenden Anordnungen dem Steuerabzuge von Seite des Schuldners unterliegt, in welchem Falle eine abgesonderte Bemessung und Einhebung der Einkommensteuer von diesem Genusse nicht Statt findet.

Krauss m. p.

THE HISTORY OF THE UNITED STATES

OF THE

AMERICAN PEOPLE

FROM 1776 TO 1876

BY

CHARLES A. BEAMAN

OF THE

UNIVERSITY OF CHICAGO